
ca_M_Teresa

Autor:

Data de publicació: 18-01-2023

EL REDESCOBRIMENT DE L'INFANTA MARÍA TERESA' QÜESTIONA ELS DISCURSOS HISTÒRICS ACTUALS

La Vanguardia

3 min

January 16, 2023

[View Original](#)

Història oblidada al fons del mar

Després de la publicació de les primeres imatges de l'últim vaixell espanyol que es va enfonsar en el desastre de 1898, el seu esquelet desperta reaccions que advoquen a la revisió de l'imaginari col·lectiu sobre el passat espanyol

"És molt emocionant veure com el retrobament del vaixell permet fer justícia a l'almirall Cervera i a entendre millor què va passar el 3 de juliol de 1898", ha expressat a La Vanguardia Ángel Luis Cervera Fantoni, el besneu de l'almirall que dirigia l'Infanta María Teresa, l'últim vaixell de l'imperi espanyol a Cuba. Després que aquest diari fes públiques diumenge les primeres imatges de les restes del vaixell a Cat Island (les Bahames), les primeres reaccions destaquen la rellevància de recuperar la història perduda al mar i demanen revisar els discursos, de vegades distorsionats, que es mantenen actualment sobre l'almirall i la guerra.

Les noves imatges del vaixell han reactivat un procés de memòria històrica que, igual que el navili, havia romàs submergit en les profunditats del mar. "En l'època del desastre del 98, des de la península s'entenia el record de la guerra com un gran fracàs espanyol", explica José Antonio Montero, professor d'Història Contemporània de la Universitat Complutense. "No obstant això, ara la població està molt més sensibilitzada amb les crítiques a la colonització i a l'esclavitud. Per això, és molt rellevant que es publiquin per primera vegada les imatges de l'Infanta María Teresa en un context com l'actual", argumenta el professor.

Però els fets històrics explicats en el present sempre corren un perill: que s'expliquin des d'un imaginari actual i es descontextualitzin per complet. "Els fets s'han de situar en la seva època; si no, es perd la qualitat històrica", afirma Montero. Aquesta és una de les reivindicacions que defensa Ángel Luis Cervera Fantoni, historiador i autor d' El desastre del 98 i la fi de l'imperi espanyol.

Restes del creuer 'Infanta María Teresa'. Guillermo Cervera

Segons Cervera Fantoni, la memòria del seu besavi ha patit l'estigma d'una injusta reputació que és fruit de la distorsió històrica. "L'Ada Colau va canviar el nom del carrer Almirante Cervera pel de carrer Pepe Rubianes. La seva justificació va ser que Cervera va ser un fatxa. D'entre els 57 Cervera que han lluitat al mar, és possible que algun fos fatxa, però el meu besavi des de després no ho va ser", afirma contundentment Fantoni. En la seva tesi doctoral, l'historiador es va esforçar a desmuntar, "des d'una perspectiva imparcial", assegura, "totes les barbaritats que s'han dit del meu besavi".

Segons ha pogut demostrar Fantoni, l'almirall Cervera va ser condecorat i ascendit al lloc de capità pel govern de la Primera República i va treballar d'acord amb els seus ideals polítics. Però la imatge que se'n manté és completament oposada. Per què? "El meu besavi no tenia un cap de relacions públiques", explica Fantoni.

Les imatges permeten plantejar-se noves preguntes sobre un fet històric que ja es coneixia"

Albert RoigArqueòleg

"El reportatge és un treball periodístic de gran rigorositat i, gràcies a les imatges inèdites, la història que ja coneixem és més atractiva i desperta un nou interès", defensa l'arqueòleg català Albert Roig. L'acadèmic sempre s'ha mostrat reticent als relats de guerra, ja que "despertem una morbositat de la memòria històrica que no serveix per a res", argumenta. No obstant això, en aquest cas "el reportatge ha servit per aportar més rigorositat al mètode d'investigació del jaciment i, a més, permet plantejar-se noves preguntes sobre un capítol de la història que havia quedat oblidat sota el mar", subratlla Roig.

De la mateixa manera ho entén Enric Garcia, director del Museu Marítim de Barcelona. "La reivindicació de la història de l'Infanta María Teresa, igual que la del seu almirall, demostra com som capaços de manipular el record col·lectiu quan considerem que un fet històric ha estat un capítol fosc d'Espanya", reflexiona Garcia. El director posa en valor la vida del vaixell naufragat: "Semblava que la seva història va acabar quan es va enfonsar, però la seva repercussió històrica és vigent a dia d'avui", defensa.

Restes del creuer 'Infanta María Teresa'. Guillermo Cervera

"Els esquelets dels vaixells que es troben al fons del mar ens expliquen moltes coses sobre els conflictes passats, però també presents. No hem d'oblidar que el mar sempre ha estat i encara és un camp de batalla", conclou Garcia. Per això, segons el director, no s'ha d'oblidar mai la memòria històrica que jau al mar.